

Ekspert: Uansvarligt at biogasanlæg ikke bliver kontrolleret



(Illustration: Maabjerg bioenergi)

Selvom endnu en undersøgelse bekræfter, at gassen fiser ud af de danske biogasanlæg, er Energistyrelsens løsning et frivilligt måleprogram. Fuldstændig forrykt, mener ekspert.

Af [René Kornum](#) 13. sep 2016 kl. 12:30

Det er kun lidt over et år siden, at Cowi afleverede en rapport til Energistyrelsen, hvori det stod klart, at den kraftige drivhusgas methan fiser ud af de danske biogasanlæg. Og det gør den stadig.

En netop afsluttet [rapport](#) har foretaget målinger på seks biogasanlæg og slår fast, at det fortsat står skidt til med at holde gassen inde i anlæggene. Ved prøvetagningerne blev der observeret methan-udslip fra en lagertank, to fortanke og et overbelastet opgraderingsanlæg, samt udslip fra diverse ventiler, kompressorer og ventilationsanlæg på bygninger.

»Det virker da fuldstændig forrykt, at hverken branchen eller myndighederne tager det her mere alvorligt. Det skriger jo til himlen,« siger professor ved Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet Jørgen E. Olesen.

Betydelige methantab

De nye målinger viser, at udslippet fra de seks værker ligger på mellem 2,4 og 4,5 procent af den samlede biogasproduktion. I enkelte tilfælde er der målt udslip på over 8 procent. Og konklusionen i rapporten er da også klokkeklar:

‘Målinger har vist, at der ofte er betydelige methantab fra biogasanlæg.’

Rapporten er udført i et samarbejde mellem Biogas Taskforce under Energistyrelsen og Brancheforeningen for Biogas som et resultat af Cowis afsløringer i fjor.

I 2015 konkluderede Cowi, at 4,2 procent af den methan, som biogasanlæggene producerede, forsvandt op i den blå luft.

Udslip æder over halvdelen af miljøgevinst

Jørgen E. Olesen er ekspert i bioenergi og har tidligere henvist til en regnemodel, der viser, at hvis 9 procent af den producerede methan slipper ud i atmosfæren, så er biogas ikke længere en fordel for klimaet.

I modellen, som Jørgen E. Olesen henviser til, regner man med, at klimaeffekten for udledningen af methan er 25 gange kraftigere end CO₂. Men nu viser nyeste forskning, at methan som drivhusgas er 34 gange kraftigere end CO₂.

Udslippet af methan fra de danske biogasanlæg risikerer derfor helt at udligne den klimagasgevinst, der er ved at fyre med biogas frem for eksempelvis naturgas. I materialet til rapporten skriver Brancheforeningen for Biogas således:

‘Methantab fra biogasanlæg kan have et omfang, der i væsentlig grad reducerer klimafordelen ved afgangning af husdyrgødning. Det kan rokke ved en vigtig politisk begrundelse for at støtte biogas.’

Ministeren tror på frivillig indsats

Projektleder i Energistyrelsens Biogas Taskforce Bodil Harder mener dog ikke, at der er behov for tvungen kontrol for at nedbringe det store mathantab. Hun tror i stedet på den frivillige indsats via 'Pilotprojekt til et frivilligt måleprogram for

metanudledning fra biogas- og opgraderingsanlæg,' som Energistyrelsen netop har søsat i samarbejde med branchen.

»Der er et stort incitament fra producenternes side i at deltage i programmet. Både fordi de kan spare penge ved at få tætnet deres anlæg, og fordi de har en interesse i at vise, at der er et godt klimaregnskab ved biogasproduktion,« siger hun.

Læs også: [Producenter af biogas vil ikke frivilligt begrænse forureningen fra deres anlæg](#)

Og her er Bodil Harder på linje med energiministeren, som fra starten har fulgt projektet på sidelinjen.

»Jeg har stor tiltro til, at en frivillig ordning i brancheregi er det, der skal til,« udtaler Lars Chr. Lilleholt (V) i pressemeddelelsen fra Energistyrelsen og Brancheforeningen for Biogas.

Ministeren påpeger, at der er brug for biogasanlæggene for at få nedbragt drivhusgasudledningen i landbruget. Men at det naturligvis forudsætter, at anlæggene er tætte.

Biogas modtager hvert år flere hundrede millioner kroner i støtte. Penge, der primært indkasseres via elregningen. I 2014 modtog branchen således 430 millioner i støtte. Hertil kommer etableringsstøtte, som flere af anlæggene har fået ved siden af.

Tvungen måling eneste rigtige vej

Jørgen E. Olesen forstår ikke myndighedernes mangel på kontrol af branchen. Han mener, at det vil være langt mere hensigtsmæssigt med et tvungen måleprogram.

»Jeg synes, det var en endnu bedre idé, hvis ministeren mente, at man burde komme ud at måle hos alle producenterne,« siger han.

Økonomien til målingerne kan man hente i noget af den støtte, branchen modtager, mener Jørgen E. Olesen og peger på, at tvungen måling vil være den absolut mest effektive måde at komme den utilsigtede methanforurening til livs.

»I alle andre sammenhænge, hvor vi har med en forureningskilde at gøre, griber vi til målinger og kontrol,« påpeger han og tilføjer:

»En branche, som i den grad er på støtten, må jo også affinde sig i kontrol og regulering.«

Samtidig mener han, at branchen risikerer at ødelægge det for sig selv, hvis de fortsætter med at se igennem fingrene med forureningen.

»Branchen står da over for en mega dårlig publicity, hvis de ikke snart ikke får styr på det her,« siger han.

Målinger bør være en stats forpligtigelse

Den grønne tænketank Concito kom sidste år med en [biogasrapport](#), der viser, at hvis biogas skal være en god ide for klimaet, så skal man først og fremmest have styr på udslippet af metan.

Det undre derfor direktør i tænketanken, Christian Ibsen, at Energistyrelsen oven på den massive dokumentation af utilsigtede udslip, nu alene lægger op til en ordning med frivillige målinger.

»At målingerne skal være frivillige er både uambitiøst og uansvarligt,« siger han.

På lige fod med Jørgen E. Olesen mener Christian Ibsen, at en branche, der modtager væsentlig støtte fra staten for overhovedet at kunne løbe rundt, bør være underlagt kontrol.

»Det bør være statens forpligtigelse at kontrollere den slags. Jeg kan ikke komme i tanke om andre områder med en potentiel klima- og miljøpåvirkning af så væsentlig grad, hvor man ikke kontrollerer udslip,« siger han.

Hvis biogas skal være en klimamæssig god gevinst, skal udslippet ifølge rapporten fra Concito ned under en procent. Christian Ibsen mener derfor, at første skridt må være at gøre målingerne obligatorisk.

»Det bør være et krav fra staten, at der udføres målinger på biogasanlæg,« siger han.

Op til 1,5 millioner kroner at hente

Den nye rapport sendes ud til alle biogasanlæggene sammen med en flyer, der beskriver, hvordan de kan minimere deres udslip og komme med i det nye frivillige måleprogram.

Guleroden for at deltage er ifølge Brancheforeningen for Biogas, at ejerne af biogasanlæggene kan hente mellem 200.000 og 1,5 million kroner hver i mistet årlig indtjening, hvis de følger anvisningerne i projektet og får styr på deres methanspild. Prisen for at deltage kommer til at ligge mellem 20.000 og 30.000 kroner og skal blandt andet dække omkostninger til nye målinger.

Ideen med en frivillig ordning kommer fra Sverige, hvor en række biogasproducenter i dag gennemfører egenkontrol af methantab og hvert tredje år får kvantificeret deres methantab af et eksternt målefirma.

Fokus: [Klima og energi](#)

Emner: [Biogas](#)

Relateret jobannonce: [Professor with special responsibilities in Biological Engineering](#)